Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Juan Bautista Barandiaran Iturriotz

Andoain, Gipuzkoa
(1928-2018)



Aurkibidea

Biografia



Andoaingo Zumea kalean jaio zen, 12 senideko familia batean. Lauzpabost urterekin hasi zen eskolan eta La Salleko fraideekin amaitu zuenean, Irunera joan zen fraide izateko ikastera. Irakasle aritu zen hainbat eskolatan eta eskulanetarako izugarrizko eskua zuen. Musikaz dakiena ere, ia-ia bere kabuz ikasi zuen, eta azkenean fraidetzatik atera zen etxera itzuli eta Labordenean lanean hasteko. Han emakumeen abesbatza berak sortu zuen.

Zintak

AND-061

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Ansa, Ainhoa
- **Data**: 2010-11-17
- **Iraupena**: 91 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Eider

Pasarteak

1. Umetako jolas sinpleak

- **Erref**: AND-061/002
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 00:00:58. **Bukatu**: 00:02:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Umetan korrika ibiltzen ziren jolasean, eta lehenengo iristen zenak saria izaten zuen. Garai hartan gutxi behar izaten zuten ondo pasatzeko.

Transkripzioa
- Mutil-koskorretan nola ibiltzen giñan? Ta, bueno, eskolatikan atera ta gero merienda, baldin bazeon, jan ta... Gero, jolasten gendun Beheko plazan. Han bueltaka ibiltzen giñan. Eta gero, ba, izardittu o zeatzen giñan t ura edatera. Ta, ordun, korrika. Ta lehenbizi alleatzen zana jefe iten zun. Danak filan jartzen zian, jartzen giñan, ta hola jotzen zun, ta edaten, lehenbizikuak. Zaukan denbora guziya, baiño ez utzita, utzi gabe. Osea... aber, nahi dekena...

- Segida-segidan?
- Bai. Harek iten zun ta bestiai esaten ziyon hola, ta hau zai, ta beak ikusten zunian: “bestia!”, ta atzera juten zan. Bestia hola. Eta danok asko edan gendunian berriz korrika ta hola ibiltzen giñan. Ta hola ai giñala, “Hi! Ama deika ai dek” eta “Jun, jun”, “A! Jun in biharkok, bestela guk pagatuko digu ta”. Ta holako zeakin. Bueno, holako zeak.
- Ze gauza gutxi bihar ziñuen ordun jolasteko, ezta?
- A, ya esta. Baloiyik´e ez zeon ordun. Ez zeon. Pelota bai, pelota bai, baiño korrika gehiyena ibiltzen giñan.

2. Zumeatarrei buruzko kanta eta Aingurasutegiren historia

- **Erref**: AND-061/004
- **Iraupena**: 0:01:46. **Hasi**: 00:02:35. **Bukatu**: 00:04:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Ontzigintza
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:
Zumeatarrei ateratako kantaren letra irakurtzen du. Aingurasutegiren historiaz hitz egiten du: garai batean itsasoko aingurak egiten zituzten han eta egurrezko baltsatan eramaten zituzten Oriora ibaitik.

3. 4 urterekin hasi zen ikasten

- **Erref**: AND-061/009
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:17:34. **Bukatu**: 00:20:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala

Laburpena:
4-5 urte zituela, Maindikoen eskolan hasi zen ikasten; gerora, 8 urte inguru zituela, Kontxa Arretxerekin ibili zen. Garai hartan ez zuten ikasmaterialik.

4. Gerran familia guztiak alde egin behar Andoaindik

- **Erref**: AND-061/010
- **Iraupena**: 0:04:15. **Hasi**: 00:20:39. **Bukatu**: 00:24:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
12 urte zituela, Espainiako Gerra Zibila hasi zen. Orduko oroitzapenak

gogoan ditu: aita ihesi joan zen Bizkaia aldera, eta gainerako familiartekoak Oriora joan ziren. Han zeuden bitartean, ama astean bitan etortzen zen Andoainera, horrela, bi oilo eramateko Oriora bidaia bakoitzean.</p>

5. Mundakan zirela, Gernikako bonbardaketa ikusi zuten

- **Erref**: AND-061/012
- **Iraupena**: 0:02:11. **Hasi**: 00:25:57. **Bukatu**: 00:28:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Oriotik Mundakara alde egin behar izan zuten, eta lehenengo Zarautzen pasa behar izan zuten gaua. Mundakan ondo zaindu zituzten. Mundakan zirela ikusi zuten nola bonbardatzen zuten Gernika.

6. Gerra garaian Bilbon

- **Erref**: AND-061/013
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:28:08. **Bukatu**: 00:29:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Gerra garaian, Mundakatik Bilbora joan ziren. Han goizean zopa ematen zieten jaten, baina Juan Bautistak ez zuen probatu ere egiten hura.

7. Santandertik Frantziara sorpresa eta guzti

- **Erref**: AND-061/015
- **Iraupena**: 0:03:42. **Hasi**: 00:30:08. **Bukatu**: 00:33:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Gerra garaian, Bilbotik Santander aldera joan ziren ihesi. Han jatekoa bilatzeko, frutak osten saiatu zen behin anaia, baina harrapatu egin zuten. Santandertik itsasontzi bat hartu zuten Frantzia aldera joateko, eta aita ere itsasontzi hartan joatekoa zela konturatu ziren azkeneko momentuan.

8. Frantzian bizimodu zoriontsua

- **Erref**: AND-061/016
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:33:50. **Bukatu**: 00:37:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Santandertik Frantzia aldera joan ziren itsasontziz: bi gau eta bi egun eman zituzten bidaian, eta zer jateko ematen zieten aipatzen du. Frantziara iritsitakoan, ogia banatzen ari ziren batzuk, eta beraiek lotsatuta zeuden ogi hura eskatzeko. Hainbat lekutan lo egin ostean, Dijon hirira iritsi ziren. Han futbol-taldea osatu zuten.

9. Herrira itzulitakoan, panorama gogorra

- **Erref**: AND-061/018
- **Iraupena**: 0:02:53. **Hasi**: 00:38:23. **Bukatu**: 00:41:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Gerra bukatutakoan, Frantziatik itzuli ziren eta aitari ez zioten harrera ona egin lehengo lanean; beraien etxea oso hondatuta zegoen, lapurretan ibiliak ziren herriko batzuk.

10. Piper egin zuen eguna

- **Erref**: AND-061/020
- **Iraupena**: 0:03:44. **Hasi**: 00:42:25. **Bukatu**: 00:46:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:
Behin, La Sallen ikasten zebilela, piper egin zuen lagun batekin; etxera ez zekien noiz itzuli, eta iritsitakoan, amak La Sallera joateko agindu zion, haren bila etorriak baitziren Anaiak. Hasiera batean, uste zuen errieta egingo ziotela, baina fraide izateko ikasteko aukera eskaini zioten.

11. Musika ikasteko grina

- **Erref**: AND-061/023
- **Iraupena**: 0:02:11. **Hasi**: 00:51:27. **Bukatu**: 00:53:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Nobizio izateko ikasten ari zela, santuei buruzko liburuak irakurri beharrean, musika ikasten harrapatu zuten. Ordutik ez zioten utzi musika gehiago ikasten; baina orduan grina handiagoa sartu zitzaion musikarekiko, eta lortu zuen nola-hala musika ikastea.

12. Labordeko korua

- **Erref**: AND-061/028
- **Iraupena**: 0:03:38. **Hasi**: 01:01:23. **Bukatu**: 01:05:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:
Fraidetza utzi zuenean, Laborden hasi zen lanean. Koruan ibili zen orduan. Eguberrietan, gabon-kanten lehiaketa izaten zen. Juan Bautistak nesken korua sortu zuen, eta pixkanaka bera ere ikasten joan zen koruak nola zuzendu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-29

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com